

Nr 22.

Av herrar Persson i Norrby och Ericsson i Näs, *angående viss ändring av gällande bestämmelser om proportionellt valsätt vid val inom landsting m. m.*

Enligt gällande bestämmelser kan även annat val inom landsting än val till första kammaren förrättas proportionellt. Likaså kan proportionellt val förrättas inom andra kommunala församlingar. Det valsätt som tillämpas vid dessa val regleras enligt lagen av den 6 juni 1930 om proportionellt valsätt vid val inom landsting, å kommunalstämma m. m. Ifrågavarande valsätt överensstämmer emellertid icke med det valsätt, som tillämpas vid valen till riksdagens kamrar och till landstingen, stadsfullmäktige och kommunalfullmäktige m. m. Vid valen inom de kommunala församlingarna och landstingen tillämpas ett sådant förfaringssätt vid kandidatnamnens ordnande att den s. k. rangordningen kan brytas. Om det blir lika rösttal eller lika jämförelsetal för olika grupper av valsedlar skall lottning vara avgörande.

Gäller det att förrätta val av flera förtroendemän kan det genom dessa bestämmelser helt komma att överlämnas åt slumpens lek vilka som bli valda, ifall rösttalen för två eller flera grupper av kandidatnamn äro lika. Gällande lag synes nämligen böra tolkas så, att man i dessa fall måste företaga lottning för varje plats som skall besättas. Då blir det likgiltigt i vilken ordning namnen äro upptagna på kandidatlistorna. Rangordningen blir från början bruten, och vilken som helst kandidat kan bli vald, oberoende av på vilken plats på kandidatlistan hans namn står. Rangordningen kan även lätt brytas genom strykningar av namn på kandidatlistorna. Även om lika rösttal icke skulle föreligga kan valet således ändock bli slumpartat.

Vid det valsätt som numera tillämpas vid val till riksdagen och till landstingen kan rangordningen mellan kandidatnamnen icke brytas på detta sätt. Hänsyn tages alltid till den inbördes ordningen emellan namnen, så att de namn som stå främst på listorna placeras först innan de bakom stående namnen kunna komma i fråga. Det synes oss riktigt att detta system bör tillämpas även vid valen inom landstingen och de kommunala församlingarna. Om det nuvarande valsättet skall bibehållas kan det alltför lätt bli slumpen som avgör vem eller vilka som komma att väljas till förtroendeposter, då valet förrättas enligt proportionell valmetod.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,
att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t
begära, att Kungl. Maj:t måtte förelägga riksdagen förslag
till sådan ändring av gällande lag om proportionellt valsätt
vid val inom landsting, å kommunalstämma m. m. att ord-
nandet av namnen å kandidatlistorna måtte ske enligt sam-
ma metod, som är föreskriven i Lag om val till riksdagen.

Stockholm den 17 januari 1950.

Per Persson,

Norrby.

Gunnar Ericsson

i Näs.